

Teil A: Übersetzung

**Einmal Nervensäge, immer Nervensäge**

*Auch in der Unterwelt bleibt der kynische Philosoph Menippos sich selbst treu und geht damit seinen Mitbewohnern, den ehemals großen Königen Kroisos von Lydien, Midas von Phrygien sowie Sardanapallos von Assyrien, gewaltig auf die Nerven. Pluto selbst versucht zu schlichten, als sie Menippos nicht mehr ertragen.*

**Κροῖσος**· Οὐ φέρομεν, ὦ Πλούτων, Μένιππον τουτονὶ τὸν κύνα παροικοῦντα· ὥστε ἢ ἐκεῖνόν ποι κατάστησον<sup>1</sup> ἐς ἕτερον τόπον ἢ ἡμεῖς μετοικήσομεν.

**Πλούτων**· Τί δ' ὑμᾶς δεινὸν ἐργάζεται ὁμόνεκρος<sup>2</sup> ὢν;

**Κροῖσος**· Ἐπειδὴν ἡμεῖς οἰμώζωμεν καὶ στένωμεν μεμνημένοι ἐκείνων τῶν ἄνω –  
5 Μίδας μὲν οὐτοσὶ τοῦ χρυσοῦ, Σαρδανάπαλλος δὲ τῆς πολλῆς τρυφῆς, ἐγὼ δὲ  
Κροῖσος τῶν θησαυρῶν –, ἐπιγεῶ καὶ ἐξονειδίζει ἀποκαλῶν<sup>3</sup> ἡμᾶς ἀνδράποδα καὶ  
καθάρματα<sup>4</sup>, ἐνίοτε δὲ καὶ ἄδων ταραττεῖ τὰς οἰμωγὰς ἡμῶν, καὶ ὄλως λυπηρὸς  
ἐστι.

**Πλούτων**· Τί ταῦτά φασιν, ὦ Μένιππε;

10 **Μένιππος**· Ἀληθῆ, ὦ Πλούτων. Μισῶ γὰρ αὐτοὺς ἀγεννεῖς καὶ ὀλεθρίους ὄντας,  
οἷς οὐκ ἀπέχρησε<sup>5</sup> βιῶναι κακῶς, ἀλλὰ καὶ ἀποθανόντες ἔτι μέμνηνται καὶ  
περιέχονται<sup>6</sup> τῶν ἄνω· χαίρω τοιγαροῦν ἀνιῶν<sup>7</sup> αὐτούς.

**Πλούτων**· Ἄλλ' οὐ χρή, λυποῦνται γὰρ οὐ μικρῶν ἀφαιρούμενοι.

**Μένιππος**· Καὶ σὺ μοραίνεις, ὦ Πλούτων, ὁμόσηφος<sup>8</sup> ὢν τοῖς τούτων στεναγμοῖς;

15 **Πλούτων**· Οὐδαμῶς, ἀλλ' οὐκ ἂν ἐθέλοιμι στασιάζειν ὑμᾶς.

**Μένιππος**· Καὶ μὴν, ὦ κάκιστοι Λυδῶν καὶ Φρυγῶν καὶ Ἀσσυρίων, οὕτω  
γινώσκετε, ὡς οὐδὲν παύσομαι· ἔνθα γὰρ ἂν ἴητε, ἀκολουθήσω ἀνιῶν<sup>7</sup> καὶ ἄδων  
καὶ γελῶν.

**Κροῖσος**· Ταῦτα οὐχ ὕβρις;

20 **Μένιππος**· Οὐκ, ἀλλ' ἐκεῖνα ὕβρις ἦν, ἃ ὑμεῖς ἐποιεῖτε – ἀξιοῦντες προσκυνεῖσθαι<sup>9</sup>  
καὶ ἐλευθέρους ἀνδράσιν ἐντρυφῶντες<sup>10</sup> καὶ τοῦ θανάτου πάντως οὐ  
μνημονεύοντες· τοιγαροῦν οἰμώξεσθε πάντων ἐκείνων ἀφηρημένοι.

**Κροῖσος**· Πολλῶν γε, ὦ θεοί, καὶ μεγάλων κτημάτων.<sup>11</sup>

**Μίδας**· Ὅσου μὲν ἐγὼ χρυσοῦ.<sup>11</sup>

25 **Σαρδανάπαλλος**: Ὅσης δὲ ἐγὼ τρυφῆς.<sup>11</sup>

**Μένιππος**: Εὖ γε· οὕτω ποιεῖτε· ὀδύρεσθε μὲν ὑμεῖς, ἐγὼ δὲ „τὸ γνῶθι σαυτὸν“  
πολλάκις συνείρων ἄσομαι<sup>12</sup> ὑμῖν.

---

213 griech. Wörter

<sup>1</sup> κατάστησον : *Imp. Aor. v. καθίστημι*

<sup>2</sup> ὀμόνεκρος : *Mittoter*

<sup>3</sup> ἀποκαλέω : ὀνομάζω *in negativem Sinne*

<sup>4</sup> τὸ κάθαρμα, -ατος : *Unrat, Schuft*

<sup>5</sup> ἀπογράω : *genügen*

<sup>6</sup> περιέχομαί τινος : *sich klammern an etw.*

<sup>7</sup> ἀνιάω τινά : *jmd. ärgern*

<sup>8</sup> ὀμόψηφος, -ον : *übereinstimmend, zustimmend*

<sup>9</sup> προσκυνέω : *θεραπεύω*

<sup>10</sup> ἐντρυφάω τινί : *jmd. verhöhnern, übermütig behandeln*

<sup>11</sup> *ergänze* : ἀφήρημαι

<sup>12</sup> ἄσομαι : *Futur von ἄδω*

## Teil B: Zusätzliche Aufgaben

1. Der stoische Philosoph Chrysipp hat sich auch über Fragen der Grammatik Gedanken gemacht:

πλάγιοι πτώσεις εἰσὶ γενικὴ καὶ δοτικὴ καὶ αἰτιατικὴ

Erklären Sie die Bedeutung der fünf unterstrichenen Wörter, indem Sie diese im Hinblick auf ihre Etymologie erläutern! 5 BE

2. Auf der im Anhang abgebildeten Grabvase aus der Berliner Antikensammlung ist eine Ihnen bekannte Szene dargestellt. Fügen Sie die Namen der dargestellten Personen in das Kreuzworträtsel ein (die Personen sind dabei von links gezählt; die Person rechts mit dem Sonnenschirm ist also Nr. 6)! 6 BE

3. Erschließen Sie, von welchem griechischen Dichter im folgenden Text die Rede ist. Auf welche Gesichtspunkte stützen Sie Ihre Entscheidung? Zwei Gesichtspunkte mit Belegen aus dem Text genügen! 4 BE

Τὰ δ' ἄλλα ἀσαφῆ, πατρίς καὶ γένος καὶ χρόνος. Πατρίδα μὲν αὐτῷ διδόασιν Ἴον ἢ Κολοφῶνα ἢ Κύμην ἢ Χίον ἢ Σμύρναν ἢ Θήβας τὰς Αἰγυπτίας ἢ μυρίας ἄλλας· πατέρα δὲ Μαίονα τὸν Λυδὸν ἢ ποταμόν, καὶ μητέρα τὴν Μελανώπου φασὶν ἢ νύμφην τῶν Ὑδριάδων ἀνθρωπίνου γένους ἀπορία· χρόνον δὲ τὸν ἠρωϊκὸν ἢ τὸν Ἴωνικόν, καὶ μηδ' ὅπως πρὸς τὸν Ἡσίοδον εἶχεν ἡλικίας, σαφῶς εἰδέναι, τύχην δὲ πενίας ἢ πάθος ὁμμάτων.

ἀγαθῆ τύχη

